

Raadsinformatiebrief

Aan: De raads- en burgerleden
Van: College van Burgemeester en Wethouders

Documentnummer
697112

Datum: 9 maart 2026

Zaaknummer
695826

**Onderwerp: Toekomstbeeld stappenplan Veiligheid in
Afhankelijkheidsrelaties 2026-2030**

Beste raads- en burgerleden,

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de regionale en lokale ontwikkelingen rondom de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Uit het destijds opgestelde rapport van het Verwey-Jonker instituut bleek er een noodzaak te zijn om tot een effectievere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties te komen. Uit het onderzoek bleek namelijk dat bij 70% van de gezinnen en huishoudens waarbij huiselijk geweld aanwezig is, het niet lukt om dit geweld duurzaam te stoppen.

Omdat de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties een aanpak is waarbij iedere partij in de keten een eigen rol en taak heeft, kreeg eind 2022 de Werkgroep Huiselijk Geweld en Kindermishandeling de opdracht vanuit de regio om de aanpak op geweld in afhankelijkheidsrelaties regionaal, integraal en meerjarig te organiseren en te coördineren. De opdracht was om dit in gezamenlijkheid als tien gemeenten en de partnerorganisaties in de regio op te pakken.

Er werd een regionaal Koersplan Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (ViA) vastgesteld waarin de doelstellingen, de governance en het financieel kader zijn uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Met dit plan ging een regionale werkgroep eind 2023 de volgende fase in voor een integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties in de regio. De werkgroep heeft de ambities doorvertaald in thema's, onderwerpen en doelstelling waarbij het doel is dat er lokaal, met en om onze gezinnen/huishoudens heen, beter integraal wordt samengewerkt door de lokale teams, zorgpartners en veiligheidspartners. Lokale integraliteit betekent samenwerking tussen Wmo/volwassenen, jeugd en Veiligheid waarbij zowel in de uitvoering als op niveau van management, beleid en bestuur van de tien gemeenten in deze regio zijn verbonden met elkaar waarbij alle partners gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen.

In 2024 werden de werkzaamheden van deze werkgroep stopgezet. Na een onderzoek door Hiemstra & de Vries naar de toedracht daarvan is in oktober 2024 geconstateerd dat de werkgroep in de bestaande vorm en met de bestaande governance niet verder kon. De structuur was onvoldoende toegerust om de ambities van het Koersplan ViA 2023 te realiseren.

Op basis van het hiervoor genoemde onderzoek is er een tweedelig advies uitgebracht over het vervolg namelijk: Breng meer inhoudelijke focus aan en wijzig de governancestructuur. Dit heeft twee documenten opgeleverd:

1. Toekomstbeeld stappenplan en advies ViA
2. Governancestructuur programma ViA

1. Toekomstbeeld stappenplan en advies ViA

Het advies is om de ambitie voor ViA aan te passen omdat:

- De gestelde termijn voor het behalen van de ambities (2028) niet realistisch was gezien de actuele stand van zaken in de aanpak, zowel lokaal als regionaal.
- De ambitie onvoldoende de actuele relevantie van het Toekomstscenario voor de aanpak van ViA weerspiegelde.

Het advies is om de ambitie als volgt aan te passen:

In 2030 is het Toekomstscenario geïmplementeerd en stopt het geweld na 70% van de meldingen Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Het is een stevige ambitie die het nodig maakt om binnen korte tijd een nieuwe aanpak te ontwikkelen en te borgen binnen de regio. Inhoudelijk houden we vast aan de eerder gestelde kaders vanuit de Visie Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid (GSV) en het landelijke Toekomstscenario.

We gaan eerst aan de slag met een stevige basisstructuur. Deze bestaat uit:

- Een goed functionerende meldstructuur op basis van de wet Verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.
- Een goede netwerksamenwerking op regionaal niveau met in ieder geval Veilig Thuis (VT), de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK).
- Een goede verbinding tussen de stevige lokale teams en de partijen in de regionale netwerksamenwerking op basis van de visie GSV en de TOP-3 methodiek.
- De beschikbaarheid van het juiste hulpaanbod voor inwoners die te maken krijgen met onveiligheid in relaties.

Door het op orde brengen van deze basisstructuur ontstaat er een duidelijke richting voor ViA. Dit betekent echter ook dat een aantal acties uit het Koersplan ViA 2023 geen prioriteit krijgen, hoe belangrijk deze acties ook zijn. Het betreffen activiteiten die gericht zijn op preventie, specifieke doelgroepen en de inzet van ervaringsdeskundigheid.

Om de ambities te realiseren bevat het Toekomstbeeld een stappenplan. Hieronder volgt een toelichting per stap:

- Werken volgens de meldcode

De meldcode is een stappenplan voor het signaleren en melden van vermoedens van geweld of mishandeling bij VT. Alle professionals in het Sociaal Domein, regionaal en lokaal, moeten werken volgens de Meldcode als zij te maken krijgen met (vermoedens) van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is een lokale verantwoordelijkheid om te zorgen dat alle professionals in de lokale teams en binnen onze gemeente in staat zijn om te handelen volgens de Meldcode.

In de gemeente Boekel is de Meldcode bij alle medewerkers bekend. De medewerkers van het Dorpsteam weten wat ze met de signalen moeten doen.

- Stevige lokale teams op ViA

In 2025 is bij alle gemeenten in Noordoost-Brabant een Zelfscan Stevige Lokale Teams afgenomen. De zelfscan gaat in op de kennis, expertise en vaardigheden die nodig zijn in de lokale teams voor een goede aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

De gemeente Boekel heeft een Dorpsteam voor hulp en ondersteuning aan jeugd en volwassenen. Alle consulenten Wmo en jeugd en iedereen van Ons Welzijn binnen het Dorpsteam zijn Top3 geschoold. In het signaleringsoverleg, waar ook externe professionals aansluiten, komen signalen samen en wordt casuïstiek vanuit verschillende invalshoeken besproken.

- **Regionale netwerksamenwerking**
Het Toekomstscenario vraagt om een andere manier van samenwerking tussen VT, GI's en RvdK onderling en tussen de regionale partners en lokale teams. We willen ernaartoe dat lokale teams, VT, GI's en de RvdK optimaal gebruik maken van elkaars bevoegdheden en expertise. Dit betekent o.a. dat zij geen casussen aan elkaar overdragen maar we voegen de expertise van de regionale partners toe aan casussen waarover de veiligheidscoördinator in het lokale team regie voert.

In de gemeente Boekel wordt de casuïstiek in de praktijk zo integraal mogelijk aangepakt.

- **Specialistische hulp**
Een effectieve aanpak van onveiligheid in relaties vraagt om een hulpaanbod dat aansluit op deze specifieke problematiek, dat kwalitatief op orde is en in voldoende mate beschikbaar is.

Door de kleine schaal van onze gemeente is er goed zicht op de relatie tussen vraag naar en aanbod van hulp. Als daar een mismatch is, wordt die in het signaleringsoverleg en gesprekken met het Dorpsteam opgepakt. Deze mismatch wordt nu vooral gevoeld op traumahulp en plegeraanbod.

2. Governancestructuur programma ViA

We willen naar een krachtig regionaal programma waarin lokale en regionale inzet optimaal op elkaar aansluiten. Gemeenten behouden lokaal eigenaarschap en streven gezamenlijk naar regionale uniformiteit. Centrale sturing is hierbij wenselijk en wordt belegd bij de stuurgroep Zorg en Veiligheid. Dat wil zeggen dat de stuurgroep Zorg en Veiligheid formeel verantwoordelijk wordt voor de aansturing van ViA. Dit doet zij naast het voeren van regie en samenwerking op complexe casuïstiek Zorg en Veiligheid.

Onze burgemeester is lid van de Stuurgroep Zorg en Veiligheid en voorzitter van het Bestuurlijk Overleg ViA. De Stuurgroep Zorg en Veiligheid komt drie keer per jaar bijeen en bespreken twee onderwerpen namelijk: ViA en Regie en samenwerking complexe casuïstiek Zorg en Veiligheid.

Wat zijn de voordelen van de vernieuwde aanpak?

- Voor onze inwoners:
Zij krijgen één vaste contactpersoon binnen het lokale team, een veiligheidscoördinator die deskundig is op het gebied van ViA en gemandateerd is om regie te voeren. Dit zorgt voor continuïteit en duidelijkheid totdat duurzame veiligheid is bereikt.
- Voor lokale teams:
Er komt een structurele versterking van kennis en mandaat. Hiervoor moeten de teams voldoen aan eisen van deskundigheid, werken volgens de Meldcode en beschikken over een aandachtsfunctionaris en een gedragswetenschapper.
- Voor de regionale samenwerking:
Partners zoals VT, GI's, RvdK gaan intensiever samenwerking in een ontwikkeltraject. Dit vraagt om een cultuurverandering en nieuwe werkprocessen.
- Voor hulpaanbod:
Gemeenten en regio moeten beter inzicht krijgen in het benodigde specialistische aanbod en de kwaliteit daarvan.

- Voor governance en beleid:
De ambitie wordt verlengd tot 2030. Dit betekent dat de beleidscycli en monitoring hierop moeten worden aangepast. Ook verschuift de prioritering: eerst de basis op orde in de structuur van Zorg en Veiligheid en daarna preventie en ervaringsdeskundigheid.
- Voor uitvoering en kosten:
Extra scholing, mandatering en ontwikkelruimte kunnen leiden tot hogere kosten op korte termijn, maar zijn noodzakelijk voor de lange termijn ambitie (70% reductie van geweld na meldingen) te realiseren.

Wat is het vervolg?

Het schema hieronder laat zien hoe het tijdspad van de beschreven activiteiten eruit dient te zien wil het beoogde effect in 2030 zichtbaar zijn.

